

Rutin vid inkommen ansökan om serveringstillstånd

Socialkontoret, Motala kommun

Beslutsinstans: Myndighetschef
Beslutad datum: 2015-01-29
Reviderande instans:
Reviderad datum:
Gäller från:

Diarienummer: 13/SN 0049
Paragraf:
Diarienummer:
Paragraf:

Rutin vid inkommen ansökan om serveringstillstånd

Inledning

Rutinens aktuella bestämmelser återfinns främst i alkohollagen (2010:1622), alkoholförordningen (2010:1636), kommunallagen (1991:900), förvaltningsprocesslagen (1971:291) och förvaltningslagen (1986:223). Därutöver har Motala kommuns alkoholpolitiska riktlinjer samt gällande delegationsordning stor inverkan på området.

Rutinen ska löpande revideras vid behov enligt aktuell årsagenda.

Rutin

En inkommen ansökan om serveringstillstånd ska hanteras enligt följande rutin. Rutinen syftar till att tydliggöra vem som ska göra vad och i vilken ordning. Likabehandling av sökande ska säkras och det är viktigt med fungerande samarbete mellan handläggare, sökande och andra myndigheter.

Rutin

Inkommen ansökan

Administrativ assistent i receptionen	Datumstämplar handlingar som inkommer via vanlig post, internpost eller lämnas in till socialkontoret.
Alkoholhandläggare	Datumstämplar handlingar som inkommer via e-post eller lämnas till alkoholhandläggaren personligen.
Alkoholhandläggare	Öppnar ett ärende i AlkT, som är ett administrativt stöd för alkoholserveringsärenden, och skriver aktuellt diarienummer på samtliga handlingar som löpande inkommer i ärendet.
Alkoholhandläggare	Granskar ansökan med tillhörande bilagor i syfte att avgöra om ansökan kan anses vara komplett. Till hjälp finns en <i>checklista för granskning av ansökan om serveringstillstånd</i> (se bilaga).
Alkoholhandläggare	Skickar ett bekräftelsebrev om inkommen ansökan till sökanden, mall finns i AlkT. Av brevet bör det framgå när ansökan inkom, vad sökanden ansöker om samt vilket diarienummer ärendet har. Det bör även framgå vem som handlägger och beslutar i ärendet, samt om ärendet bedöms vara komplett eller om kompletteringar begärs.

Löpande journalföring

Alkoholhandläggare	Journalför löpande varje händelse som kan påverka utgången i ärendet i AlkT. Samtliga inkomna och utskickade handlingar ska registreras i AlkT. Utskickade handlingar ska även bifogas händelsen i AlkT. All korrespondens som har betydelse för ärendet, till exempel telefonsamtal, e-postmeddelande och besök, ska journalföras i AlkT. Observera att enbart relevant information från korrespondensen ska antecknas i AlkT. Mer information om dokumentationen finns i <i>rutin för dokumentation vid socialkontoret</i> .
--------------------	---

Komplett ansökan

Alkoholhandläggare	Skickar en begäran om kompletteringar till sökanden, om ansökan inte är komplett vid inlämnandet, mall finns i AlkT. Begäran bör innehålla uppgift om när ansökan inkom, vilka kompletteringar som krävs i ärendet samt när kompletteringarna önskas vara socialkontoret tillhanda.
Alkoholhandläggare	Skickar en påminnelse om begäran om kompletteringar, om sökande underlåter att skicka in begärda kompletteringar eller kontakta socialkontoret på annat sätt inom föreskriven tid, mall finns i AlkT. Påminnelsen ska innehålla uppgift om att ärendet kommer avskrivas inom en viss föreskriven tid, om sökanden inte inkommer med begärda kompletteringar eller kontaktar socialkontoret på annat sätt.

- Alkoholhandläggare Granskar ansökan med bifogade handlingar löpande i syfte att upptäcka när ansökan kan anses vara komplett. När ansökan är komplett ska det registreras i AlkT. Till hjälp finns *checklista för granskning av ansökan om serveringstillstånd*.
- Alkoholhandläggare Underrättar sökanden att ansökan anses vara komplett. Det kan ske via telefon, e-post eller bekräftelsebrev, mall finns i AlkT.
- Av bekräftelsen bör det framgå att ansökan är komplett och den tid inom vilken beslut kommer att fattas i ärendet.

Utredning

- Alkoholhandläggare Inhämtar uppgifter från InfoTorg. De uppgifter som främst är av intresse är sökandens eventuella betalningsanmärkningar och skuldsaldo, registrerade funktionärer och firmatecknare samt styrelsekontroll. Fler uppgifter kan vara av intresse i det enskilda fallet. Det är upp till handläggaren att avgöra vilka uppgifter som krävs för den aktuella utredningen.
- Alkoholhandläggare Skickar ärendet på remiss. Vilka instanser som är aktuella avgörs i varje enskilt fall, men de vanligaste är Polismyndigheten, räddningstjänsten samt miljö- och hälsoskydds enheten. I vissa fall skickas remisser även till Skatteverket eller Kronofogdemyndigheten.
- Det finns lagkrav på inhämtande av Polismyndighetens yttrande avseende ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd, samt tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten som inte kan anses vara av endast obetydlig omfattning (se 8 kap 11 § alkohollagen). Räddningstjänstens yttrande inhämtas avseende ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd (se 8 kap. 16 § alkohollagen). Miljö- och hälsoskydds enhetens yttrande inhämtas i syfte att utreda om ett eventuellt serveringstillstånd kan leda till alkoholrelaterade olägenheter (enligt 8 kap 17 § alkohollagen) samt om eventuellt stadigvarande serveringstillstånd uppfyller kökskravet (enligt 8 kap 15 § alkohollagen).
- Samtliga remissinstanser behöver minst en veckas svarstid, men företrar två veckors svarstid. Samtliga remissmallar finns i AlkT.
- Alkoholhandläggare Upprättar en tjänsteskrivelse som beskriver utredningen i ärendet, mall finns i AlkT.
- Av tjänsteskrivelsen ska det framgå vad som framkommit i utredningen, vilken lagstiftning som är aktuell samt vilka bedömningar som gjorts.
- Alkoholhandläggare Lämnar upprättad tjänsteskrivelse, med tillhörande beslutsunderlag, till myndighetschef för granskning och inhämtande av eventuella synpunkter, Observera att det enbart är nödvändigt om beslut ska fattas av socialnämndens myndighetsutskott.

Granskning inför beslut

Myndighetschef	Granskar tjänsteskrivelsen och lämnar eventuella synpunkter till aktuell alkoholhandläggare om alkoholhandläggare inte har delegerats beslutsrätt. När myndighetschefen anser att tjänsteskrivelsen är godtagbar signerar denne tjänsteskrivelsen och lämnar den till nämndsekreterare tillsammans med aktuellt beslutsunderlag.
Myndighetschef, administrativ assistent eller alkoholhandläggare	Upprättar en stomme inför beslut av socialnämndens myndighetsutskott. Närmare information om hur ärenden ska hanteras om de ska tas upp på socialnämndens myndighetsutskott framgår av <i>rutin för ärenden som ska upp till SNMU</i> .
Alkoholhandläggare	Kommunicerar utredning som leder till förslag om avslag. Utredning som leder till bifall, eller förslag om bifall, behöver inte kommuniceras med sökanden. Vid kommunikering bör sökanden få ta del av tjänsteskrivelsen två veckor innan beslut ska fattas i ärendet. Kommunikeringen sker skriftligen, mall finns i AlkT.

Beslutsfattning

Socialnämndens myndighetsutskott eller alkoholhandläggare	Fattar beslut i ärenden gällande serveringstillstånd. Vem som har beslutsrätt i vilka fall framgår av gällande <i>delegationsordning</i> .
Alkoholhandläggare	Framställer tillståndsbevis då ansökan om serveringstillstånd har bifallits, mall finns i AlkT.

Fakturering

Administrativ assistent eller alkoholhandläggare	Upprättar ett faktureringsunderlag som skickas till ekonomienheten via internposten, mall finns i AlkT. Avgifterna fastställs av kommunfullmäktige och av gällande avgiftsförteckning framgår vilken provningsavgift sökanden ska debiteras i varje enskilt fall. Jämkning av provningsavgiften kan aktualiseras, om det föreligger särskilda skäl. Mer information om fakturering på området finns i <i>rutin för avgifter på områdena alkohol, tobak och receptfria läkemedel</i> .
--	--

Beslutsexpediering

Administrativ assistent eller alkoholhandläggare	Expedierar fattade beslut till berörda instanser. Det innebär att följebrev, med aktuella bilagor, ska skickas till sökande, länsstyrelsen, Polismyndigheten samt Folkhälsomyndigheten, mallar finns i AlkT. När beslut har fattats avseende stadigvarande verksamhet ska även Folkhälsomyndighetens tillståndsregister samt kommunens restaurangregister uppdateras. Mer information om vad som ska göras vid beslutsexpedieringen framgår av <i>rutin för beslutsexpediering av ärenden rörande serveringstillstånd</i> .
Alkoholhandläggare	Avslutar ärendet i AlkT. Avslutningsdatum sätts till det datum då beslut fattades i ärendet.

Arkivering

Administrativ
assistent eller
alkoholhandläggare

Arkiverar ärendet efter beslutsexpedieringen. Arkiveringen och arkivet i sin helhet ska bygga på gällande *dokumenthanteringsplan* samt *rutin för hantering av handlingar inom områdena alkohol, tobak och receptfria läkemedel*.

Bilaga:

Checklista för granskning av ansökan om serveringstillstånd

Checklista för granskning av ansökan om serveringstillstånd

Kommunens behörighet samt form- och innehållskrav på ansökan

Av 8 kap. 10 § alkohollagen (AL) framgår att ansökan ska vara skriftlig.

Av 8 kap. 1 § AL framgår att ansökan ska lämnas till den kommun där serveringsstället är beläget då det är den kommunen som fattar beslut i ärendet.

Av 8 kap. 1a § AL framgår att inget serveringstillstånd krävs om serveringen:

1. avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer,
2. sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna, *och*
3. äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.

Av 8 kap. 2 § AL framgår att det av ansökan ska framgå:

- Om det rör sig om stadigvarande eller tillfällig verksamhet
- Om verksamheten riktar sig till allmänheten eller slutna sällskap
- Vilka dryckesslag som ska ingå i serveringstillståndet
- Vilka serveringsytor som ska nyttjas
- Vilken serveringstid som ska gälla

Till ansökan om stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten krävs oftast att följande handlingar lämnas in:

- Korrekt ifylld och behörigen undertecknad ansökningsblankett
- Eventuell fullmakt för ombud
- Uppgift om ägarförhållanden (oftast aktiebok och aktiebrev)
- Köpekontrakt/arrendeavtal för fastighet/inredning m.m.
- Finansieringsplan (dvs. handlingar som styrker finansieringen steg för steg såsom skuldebrev med tillhörande transaktionsbevis)
- Budget
- Anmälan om serveringsansvariga
- Verksamhetsbeskrivning
- Ritningar över serveringsstället, varav den ena är tydligt markerad med de ytor där servering ska ske samt där lager av alkoholdrycker ska vara
- Meny
- Intyg om godkänt resultat på genomfört kunskapsprov
- Handling som uppvisar dispositionsrätt till serveringsstället (oftast hyres- eller köpekontrakt samt tillstånd om nyttjande av offentlig mark för uteservering)

I de flesta fall bör ansökan anses vara komplett om ovanstående handlingar har inkommit.

Utredning

Allmänheten eller slutna sällskap?

Av 8 kap. 2 § AL framgår att serveringstillstånd antingen kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Om sökanden ansöker om tillstånd för servering till slutet sällskap ska det utredas om kundkretsen kan klassas som ett slutet sällskap eller inte.

Enligt SOU 2000:59, s. 190, kan det vid allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar enligt ordningslagen (1993:1617) inte vara tal om slutna sällskap. Av 2 kap. 1 § ordningslagen (1993:1617) framgår att följande anses vara allmänna sammankomster:

- demonstrationer eller andra överläggningar, opinionsyttringar eller upplysningar i allmänna eller enskilda angelägenheter
- föreläsningar och föredrag som hålls för undervisning eller för att meddela allmän eller medborgerlig bildning
- religionsutövning
- teaterföreställningar, biograföreställningar, konserter och andra sammankomster för att framföra konstnärligt verk
- andra sammankomster där mötesfriheten utövas

Av 2 kap. 3 § ordningslagen framgår att följande anses vara offentliga tillställningar:

- tävlingar och uppvisningar i sport och idrott
- danstillställningar
- tivolinöjen och festtåg
- marknader och mässor
- andra tillställningar som inte är att anse som allmänna sammankomster eller cirkusföreställningar

Enligt prop. 2000/01:97, s. 42I, ska tillståndshavare i tveksamma fall på begäran av tillståndsmyndighet kunna identifiera det slutna sällskapet i förväg, genom exempelvis inlämnad namnlista.

Vilka anses vara personer med betydande inflytande i serveringsrörelsen, PBI?

För varje serveringstillstånd finns det fysiska personer som har ett betydande inflytande i rörelsen. Exempel på personer som oftast har ett betydande inflytande i rörelsen är verkställande direktör, ensam firmatecknare, styrelseledamot, bolagsdelägare eller aktieägare med betydande aktieinnehav (ett riktmärke kan vara 25 % av aktierna). I fåmansföretag och fåmanshandelsbolag bör samtliga delägare räknas in. Om en juridisk person är delägare i en serveringsrörelse är även denne samt dess företrädare att anse som personer med betydande inflytande. Det kan även vara aktuellt att pröva annan ekonomisk intressent bakom rörelsen, t.ex. betydande privat kreditgivare och innehavare av generalfullmakt.

För varje ansökan krävs ett klarläggande av vilka personer som anses vara personer med betydande inflytande i rörelsen. Kretsen av fysiska personer som prövas vid varje ansökan fastställs således beroende på vilka som har det verkliga inflytandet i serveringsverksamheten. PBI ska identifieras vid tillståndsprövningen men uppgifterna bör uppdateras löpande.

Det är viktigt att utreda huruvida sökanden i själva verket företräder någon som vill undandra sig prövning, dvs. om det är fråga om ett s.k. bulvanförhållande. Så kan till exempel vara fallet då en sökande ansöker om serveringstillstånd strax efter det att en ”närstående” (släkting, f.d. kompanjon eller liknande) bedömts som olämplig. Det kan även vara så då den personkrets som har redovisats i ansökan återkommande ändras när det i ärendet uppkommer tveksamhet om någons lämplighet. Eller då en person som i ansökan inte är redovisad som PBI ändå har undertecknat viktiga handlingar. Denne har då agerat som om han/hon är PBI.

Kretsen av PBI kan utredas genom granskning av bolagets ägarstruktur, inlämnade fullmakter, finansiering m.m.

Lämplighetsprövning av bolaget och PBI

Av 8 kap. 12 § AL framgår att serveringstillstånd endast får meddelas den som visar sig vara lämplig att utöva verksamheten med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt. Sökanden ska även visa att verksamheten kommer drivas i enlighet med alkohollagens krav.

Lämpligheten ska prövas avseende sökanden *och* de personer som klassas som PBI. Det innebär en prövning av deras vandel (allmän och ekonomisk skötsamhet), övriga ekonomiska förhållanden samt övriga omständigheter (t.ex. kunskap i alkohollagstiftningen).

Nedan följer exempel på förhållanden som kan vara skäl för avslag.

Brottslighet

Den allmänna skötsamheten avseende samtliga PBI kontrolleras genom remissförfarande till Polismyndigheten. Av Polismyndighetens remissvar framgår om personerna är lämpliga att bedriva serveringsverksamhet eller inte. Huruvida en persons tidigare brottslighet ska påverka bedömningen avgörs i varje enskilt fall utifrån brottets art, svårighetsgrad och dess relevans för sökandens lämplighet att bedriva serveringsrörelse. Särskilt graverande är brott som har anknytning till rörelsen, narkotikabrott, trafiknykterhetsbrott, våldsbrott, diskrimineringsbrott samt ekonomisk brottslighet.

En person som är brottsligt belastad ska visa att denne under viss tid (karenstid) levt laglydigt i frihet innan serveringstillstånd kan komma ifråga. Hur lång karenstid som är lämplig bör bedömas utifrån förhållandena i det enskilda fallet, dvs. karenstiden kan variera med hänsyn till brottets art. Ett allmänt råd är att det vid brottslighet som har anknytning till rörelsen, narkotikabrott, trafiknykterhetsbrott, våldsbrott samt ekonomisk brottslighet bör förflyta minst tre år sedan brott senast begicks innan serveringstillstånd kan komma ifråga. Den tid som aktuell person eventuellt avtjänat frihetsberövande påföljd ska inte inräknas inom de tre åren.

Ekonomisk misskötsamhet

Exempel på ekonomisk misskötsamhet är upprepade restföringar, misskötta skatte- och avgiftsinbetalningar, brutna avbetalningsplaner, ökande skuld trots avbetalning samt skattebetalning först vid konkursansökan. En tillståndshavare ska självant fullgöra sina åligganden, bland annat när det gäller skatter och avgifter och att uppkomna skulder regleras. Förutom uppsåtlig ekonomisk misskötsamhet ska även ekonomisk vårdslöshet tas med i bedömningen.

Ekonomisk skötsamhet kontrolleras avseende både sökanden och eventuella PBI. Uppgifter inhämtas från InfoTorg (en betaltjänst innehållandes företagsinformation). Av uppgifterna kan utläsas om sökanden (oftast bolaget) har betalningsanmärkningar, skuldsaldon m.m.

Det framgår även vilka personer som är registrerade funktionärer och firmatecknare. Oftast klassas dessa personer som PBI varför deras ekonomiska skötsamhet ska kontrolleras. Det görs genom utdrag från InfoTorg avseende styrelsekontroll. Styrelsekontrollen avslöjar om någon funktionär eller firmatecknare har betalningsanmärkningar eller skuldsaldo hos Kronofogdemyndigheten, engagemang i andra bolagskonkurser eller ansökan om konkurs m.m. Om det framkommer att någon PBI varit inblandad i företag som försatts i konkurs bör omständigheterna kring samt personens ansvar i konkursen utredas.

Om det uppdagas andra PBI, till exempel en betydelsefull finansiär eller familjemedlem, ska deras ekonomiska skötsamhet kontrolleras. Det görs oftast genom remissförfarande till Skatteverket.

Vid bedömning av den ekonomiska lämpligheten bör beaktas om det rör sig om upprepade försummelser, storleken på eventuellt skuldbelopp m.m. Systematisk underlåtenhet att fullgöra skyldigheterna mot det allmänna är särskilt allvarlig. Däremot bör inte en eller ett fåtal restförda skatte- eller avgiftsskulder, såvida det inte rör sig om betydande belopp, utgöra hinder för serveringstillstånd. Även en seriös företagare kan råka i tillfälliga ekonomiska svårigheter. Det får också beaktas i vad mån sökanden har visat vilja att göra rätt för sig. Öppna kontakter med Kronofogdemyndigheten och en välskött avbetalningsplan tyder normalt sett på att sökanden är seriös. Tyngdpunkten bör läggas på sökandens beteende innan ansökan om serveringstillstånd lämnades in.

Den som varit ekonomiskt misskötsam ska visa att denne under viss tid (karenstid) varit ekonomiskt skötsam innan serveringstillstånd kan komma ifråga. Hur lång karenstid som krävs bedöms utifrån förhållandena i det enskilda fallet, men en vägledning kan vara en karenstid om tre år.

Oredovisad finansiering

Även övriga ekonomiska förhållanden ska kontrolleras. Det gäller framförallt serveringsverksamhetens finansiering och bärighet. Det ska utredas varifrån kapitalet till verksamhetsstarten kommer, vilket görs genom granskning av bland annat köpe-/arrendeavtal, skuldebrev samt kontoutdrag. Genom granskningen kan det fastställas hur sökanden förvärvat sin verksamhet och till vilket pris. Pengarna ska kunna spåras steg för steg genom kontoutdrag eller liknande. Därigenom kan det motverkas att serveringsrörelser tillkommer med hjälp av illegala medel eller med hjälp av någon som är olämplig att bedriva serveringsrörelse (dvs. att det föreligger bulvanförhållande).

Förutom det ska sökanden seriositet granskas. Sökanden ska kunna visa att verksamheten har ekonomisk bärighet. Det görs genom inlämnande av en budget vari förväntat resultat redovisas för första verksamhetsåret.

Övriga omständigheter

Av 3 kap 7 § AL framgår att sökanden enbart kan beviljas serveringstillstånd om denne är över 20 år gammal och inte har förvaltare enligt föräldrabalken.

Det krävs att sökanden har de kunskaper om alkohollagen som krävs för att denne ska kunna driva serveringen på ett författningensligt sätt. Som huvudregel ska sökanden visa det genom att klara ett webbaserat kunskapsprov. Kunskapsprovet upprättats av Folkhälsomyndigheten varför det finns mer information att finna på deras hemsida. Om sökanden inte klarar kunskapsprovet inom tre försök är det skäl för avslag på dennes ansökan.

Det är sökanden som har bevisbördan avseende sin lämplighet som tillståndshavare. Det innebär att det är sökanden som ska inkomma med erforderliga handlingar för att ansökan ska kunna prövas. Ofta sker det på begäran av tillståndsmyndigheten. Om sökanden inte inkommer med begärda handlingar kan ansökan avslås. Motala kommun använder sig av betalningstjänsten InfoTorg vilket underlättar för sökande då de inte behöver lämna in uppgifter som kan inhämtas där. Uppgifter som framförallt inhämtas via InfoTorg är sökandens eventuella betalningsanmärkningar och skuldsaldo, registrerade funktionärer och firmatecknare samt styrelsekontroll (som bland annat visar om registrerade funktionärer och firmatecknare har betalningsanmärkningar och skuldsaldo).

Serveringsansvariga

Av 8 kap. 18 § AL framgår att tillståndshavaren eller av denne utsedd serveringsansvarig person ska ha tillsyn över serveringen och vara närvarande på serveringsstället under hela serveringstiden. Serveringsansvariga ska ha fyllt 20 år och vara lämpliga för uppgiften med hänsyn till sina personliga egenskaper och omständigheterna i övrigt. Tillståndshavaren ska till kommunen anmäla den eller de personer som har utsetts att ansvara för serveringen.

Serveringsansvarigas ålder kontrolleras genom inlämnad anmälan om serveringsansvariga.

Serveringsstället

Av 8 kap 14 § AL framgår att ett serveringstillstånd enbart får omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Särskilt tillstånd kan dock meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. I sådana fall ska varje tillståndshavare svara för ordning och nykterhet inom serveringsutrymmet samt för att vad som i övrigt gäller enligt AL iakttas under den tid tillståndshavaren bedriver servering där.

Av 8 kap. 15 § AL framgår att serveringsstället ska vara utrustat med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matservering. Om det finns en drinkbar får den endast ta i anspråk en mindre del av serveringsställets totala yta och vara belägen i nära anslutning till matsalen.

Av 8 kap 16 § framgår att lokaler som används för servering till allmänheten, eller för stadigvarande servering till slutna sällskap, ska vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt.

Huruvida ansökt serveringsyta är tillräckligt avgränsad från övrig yta kan kontrolleras med hjälp av markerade ritningar och ett platsbesök. Ett platsbesök kan även visa om serveringsytan är överblickbar och om den allmänna utrustningen håller en god standard. Platsbesöket visar även om serveringsstället har ett lämpligt antal sittplatser för matservering samt om eventuell drinkbar är belägen i nära anslutning till matsalen och enbart tar i anspråk en mindre del av serveringsställets totala yta. I normalfallet ska kunder kunna beställa och bli serverade vid bordet.

Sökandens dispositionsrätt kan styrkas genom inlämnande av signerade hyres- eller köpekontrakt samt tillstånd om nyttjande av offentlig mark för uteservering.

För att en ansökan om gemensamt serveringsutrymme ska kunna beviljas krävs det att varje sökande har ett eget serveringstillstånd. Tillstånd för gemensamt serveringsutrymme ska föregås av särskilt noggrann prövning då det kan medföra vissa komplikationer. Det är viktigt att serveringsytan är överblickbar som helhet och att erforderliga villkor uppställs så att förutsebara problem undviks i möjligaste mån. Varje tillståndshavare bör ansvara för ordningen för sin egen servering. Det bör därmed så långt möjligt utredas vilken

tillståndshavare som bär ansvar för eventuell överträdelse av alkohollagens regler. Om det inte är möjligt att utreda vem som bär ansvaret är det varken rimligt eller rättssäkert att utdela sanktion till samtliga tillståndshavare. Följden bör i stället bli att tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas.

Brandsäkerheten utreds genom remissförfarande till räddningstjänsten.

Kök och matutbud

Av 8 kap. 15 § AL framgår att *stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten* enbart får medges om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23:00 får dock matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter.

Köket ska vara registrerat som livsmedelsanläggningar hos miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Huruvida sökanden har registrerat serveringsställets kök kontrolleras genom remissförfarande till miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Om det av remissyttrandet skulle framgå att köket inte är registrerat som livsmedelsanläggning kan serveringstillstånd inte beviljas.

Köket bör kontrolleras genom ett platsbesök. Därutöver kan det även framkomma intressant information via ritningar och inventarielistor. Av prop. 2009/10:125, s. 103 ff., framgår att köksutrustningen ska hålla en viss standard så att lagad mat kan beredas av råvaror i tillräcklig omfattning. Vanliga lägenhetsspisar och mikrovågsugnar för uppvärmning av prefabricerade maträtter är inte tillräcklig utrustning.

Matutbudet kontrolleras genom granskning av inlämnad meny. Av prop. 2009/10:125, s. 103 ff., framgår att tillståndshavare ska kunna tillhandahålla mat som har tillagats eller tillretts för att utgöra en del av en måltid. Såväl förrätter, huvudrätter och efterrätter ska kunna erbjudas. Det är inte ett nödvändigt krav att det finns varma maträtter, förutsatt att matutbudet och förhållandena i övrigt har den allmänna standard som krävs för serveringstillstånd. Ansökan om stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten ska avslås om enbart enklare anrättningar erbjuds, såsom t.ex. smörgåsar, hamburgare eller varm korv med bröd. Serveringstillstånd ska därmed inte beviljas gatukök, caféer och liknande. Detsamma gäller restauranger vars verksamhet i huvudsak är inriktad på barnfamiljer och ungdomar, exempelvis flertalet hamburgerrestauranger. Det är den allmänna standarden, såväl på maten som på miljön, som ska vara avgörande för möjligheten att få serveringstillstånd, inte enbart typen av köksutrustning eller matutbud. En noggrann prövning bör göras i varje enskilt fall.

Matsservering ska kunna ske under hela serveringstiden. Efter klockan 23:00 får dock tillståndshavare välja att enbart erbjuda sina gäster ett enklare matutbud, t.ex. prefabricerade maträtter som värms i mikrovågsugn. Det viktiga är att tillståndshavare serverar mat som kunder kan förväntas beställa. Matsservering är ett grundläggande krav för beviljande av serveringstillstånd på grund av att berusningsnivån som huvudregel blir lägre om alkoholdrycker intas samtidigt med mat.

Av 8 kap. 15 § AL framgår att tillstånd för servering till *slutna sällskap* samt *tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten* får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat.

Det framgår även att tillstånd för servering av starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert (*pausservering*) får

meddelas utan krav på matsservering. Detsamma gäller *tillstånd för provsmakning* enligt 8 kap. 6 och 7 §§ AL.

Alkoholrelaterade olägenheter

Av 8 kap. 17 § AL framgår att serveringstillstånd får vägras, trots att alkohollagens övriga krav är uppfyllda, om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

Risk för alkoholrelaterade olägenheter utreds framförallt genom remissförfarande till Polismyndigheten och miljö- och hälsoskyddsmyndigheten.

Av prop. 1994/95:89, s. 62, och prop. 2000/01:97, s. 54, framgår att stor vikt bör läggas vid Polismyndighetens yttrande om ordningsläget i området där alkoholserveringen är tänkt att ske. Kommunens bedömning av om det finns risk för att alkoholserveringen kommer att störa närboende i området har stor betydelse. Även miljöförvaltningens yttrande ska åläggas extra tyngd vid befarad risk för störning i samband med en restaurangetablering

Serveringstid

Av 8 kap. 19 § AL framgår att det är kommunen som beslutar under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Vid bestämmande av tiden för servering ska särskilt beaktas vad som sägs i 8 kap. 17 § AL avseende alkoholrelaterade olägenheter. Om kommunen inte beslutat annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas förrän klockan 11:00 och inte pågå längre än till klockan 01:00. Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Motalas alkoholpolitiska riktlinjer stadgar att serveringstid får meddelas från klockan 11:00 till 02:00 inomhus och från klockan 11:00 till 01:00 utomhus, om det efter utredning inte kan befaras att det föreligger risk för olägenheter. Stor vikt ska läggas vid Polismyndighetens samt miljö- och hälsoskyddsmyndigheten remissvar avseende eventuella alkoholrelaterade olägenheter.

Remissförfarande

Av 8 kap. 11 § AL framgår att en ansökan om stadigvarande serveringstillstånd inte får bifallas utan att Polismyndighetens yttrande har inhämtats. Detsamma gäller, om det inte rör sig om arrangemang av endast obetydlig omfattning, tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten. I yttrandet ska Polismyndigheten redovisa samtliga omständigheter som ligger till grund för myndighetens bedömning i det enskilda fallet och särskilt yttra sig om sökandens allmänna lämplighet för verksamheten.

Av 8 kap. 12 § AL framgår att serveringstillstånd endast får meddelas den som visar att den med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med alkohollagens krav.

Av 8 kap. 15 § AL framgår att stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten endast får medges om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23:00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten samt tillstånd för servering till slutna sällskap

får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Paus- och provsmakningstillstånd får meddelas utan krav på matsservering.

Av 8 kap. 16 § AL framgår att lokaler som används för servering till allmänheten eller för servering till slutna sällskap av den som har stadigvarande serveringstillstånd ska vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt.

Av 8 kap. 17 § AL framgår att serveringstillstånd får vägras, trots att alkohollagens övriga krav är uppfyllda, om alkoholserving på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

Följande kontrolleras därmed genom remissförfarande:

- *PBI:s allmänna lämplighet* för verksamheten enligt 8 kap. 11 och 12 §§ AL samt *risk för olägenheter avseende ordning och nykterhet* enligt 8 kap. 17 § AL kontrolleras genom remissförfarande till **Polismyndigheten**.
- *Kökskrav och matutbud* enligt 8 kap. 15 § AL kontrolleras genom remissförfarande till **miljö- och hälsoskyddsmyndigheten**.
- *Brandsäkerheten* enligt 8 kap. 16 § AL kontrolleras genom remissförfarande till **räddningstjänsten**.
- *Risk för olägenheter avseende ordning, nykterhet och särskild risk för människors hälsa* enligt 8 kap. 17 § AL kontrolleras genom remissförfarande till **miljö- och hälsoskyddsmyndigheten**.
- *PBI:s ekonomiska skötsamhet* enligt 8 kap. 12 § AL **kan** kontrolleras genom remissförfarande till **Skatteverket eller Kronofogdemyndigheten**.